

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

A light blue geometric graphic consisting of several overlapping triangles and quadrilaterals, resembling a stylized diamond or a modern architectural element, located in the top-left corner of the page.

SHERLOCK HOLMES

Mavi Elmas

M Arthur Conan Doyle, modern polisiye türünün kurucu ismidir. Onun kaleme aldığı Sherlock Holmes hikâyeleri, yalnızca suçun çözümünü değil; gözlem gücünün, mantığın ve aklı muhakemenin karanlık olaylar karşısındaki üstünlüğünü anlatır. Bu anlatı dili ve karakter inşası, kısa sürede dünyanın farklı coğrafyalarında yeni metinlere fikir olmuştur.

i Sherlock Holmes, Osmanlı coğrafyasında da güçlü bir karşılık bulmuştur. Yazarın eserlerinin çoğu Osmanlı Türkçesine çevrilmiştir. Bunun yanı sıra onun tarzını taklit eden birçok eser kaleme alınmıştır. Dönemin yayın anlayışı içinde, bu tür metinler Sherlock Holmes adıyla sunulmuş; fakat Doyle'un eserleri arasında yer almayan, yerli ya da serbest uyarlamalar olarak ortaya çıkmıştır.

d Elinizdeki Mavi Elmas, bu geleneğin bir ürünüdür. Osmanlıca baskılarında “Mavi Elmalı Kadın” adıyla yayımlanan bu eser, Arthur Conan Doyle’a ait bir Sherlock Holmes hikâyesi değildir. Bunun yerine, Doyle’un oluşturduğu Sherlock Holmes karakterinin taklididir.

k

T

Bu çalışma, Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış, İkbâl Kütüphanesi'nin meşhur hikâyelerinden *Polislerin Piri Sherlock Holmes'un Gizli Dosyaları* adlı dergide yayımlanan *Mavi Elmalı Kadın* hikâyesi esas alınarak hazırlanmıştır. Metin, anlatının bütünlüğü ve atmosferi korunarak, günümüz okurunun rahatça okuyabileceği bir şekilde sadeleştirilmiştir.

Hikâyede Sherlock Holmes, aristokrat bir çevrede yaşanan gizemli bir gasp vakasının merkezinde yer alır. Ancak burada Holmes, yalnızca bir suç çözücü değil; kıskançlık, sırlar ve insan zaaflarıyla örülü bir dramatik yapının da anahtar figürüdür. Mavi elmas, maddi değerinin ötesinde, hadiseleri tetikleyen ve karakterlerin gerçek yüzlerini açığa çıkaran sembolik bir unsur olarak kullanılmıştır.

Bu eser, bir yandan Sherlock Holmes geleneğinin Osmanlı edebiyatındaki yansımalarını gözler önüne sermektedir. Diğer yandan geç dönem Osmanlı polisiyesinin dilini, üslubunu ve hayal dünyasını bugünün okuruyla buluşturmayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle Mavi Elmas, yalnızca bir dedektif hikâyesi değil; aynı zamanda edebiyat tarihine açılan bir pencere niteliği taşır.

Faruk ÇINAR

دوسیه : ۷

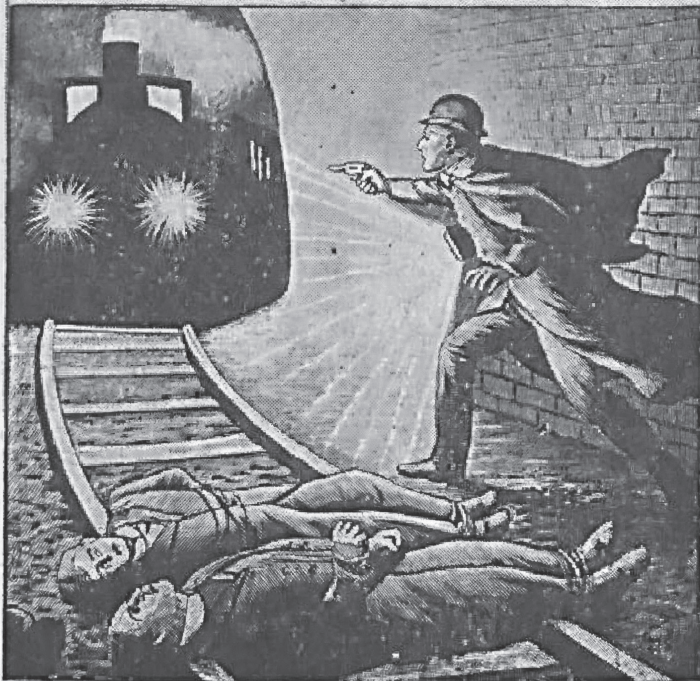
اقبال کتبخانه سنک مشهور حکایہ لرنڈن

شیر لوقہ ہونٹسٹر
کیرلنڈ ہونٹسٹر

پندرہ
پندرہ

یہی رسمہ : ماوی الماسی قادیان

صاحب و نائری : اقبال کنجاہی

مترجمی : س. قادیان

Sokak Ortasında Gizemli Bir Hırsızlık

“Meşhur mavi elmasın hırsızını kim ihbar ederse veya yakalanması için gerekli bilgiyi verirse ona ödül olarak beş yüz İngiliz sterlini verilecektir.”

İçerisinde bulunduğumuz ayın yedisi, akşam saat dokuz, on sularındı. Lord Percy Cambvery'nin eşi Leydi Diana Cambvery arabasıyla konağından Dük Du Kont'un sarayına gidiyordu. Bu sırada çok üzücü bir hadise yaşandı. Altın broşlardan*birinin üzerini süsleyen mavi elmasını çaldırdı.

Piccadilly Caddesi'nden arabasıyla geçen Leydi, Regent Sokağı ile Oxford Sokağı'nın birleştiği köşeden geçerken bir saldırıya uğradı. Gece ortalığa çöken sisin de etkisiyle koyu karanlıktan faydalanan bir adam, aniden ortaya çıktı. Şapkalı ve uzun paltolu bu adam, arabanın kapısını açıp Leydi Cambvery'nin üzerine atıldı.

Hırsızın, elindeki silahı alnına doğrulttuğunu gören Leydi şaşkınlığından ses çıkaramadı. Gizemli

* Broş: Yaka iğnesi.

adam o sırada diğer eliyle Leydi'nin yakasında parlayan mavi elması avuçladı. Hırsız bu elması kuvvetlice çektiği gibi broşun üzerine iğnelendiği elbise de parçalandı. Gaspçı daha sonra arabadan atlayarak sırra kadem bastı.

Bu gasp olayı o kadar hızlı ve profesyonel olarak işlendi ki arabanın önündeki arabacı ile uşak bile hiçbir şey fark edemedi. Araba Dük Du Kont'un sarayının önünde durduğunda arabacı kapıyı açınca, Leydi Cambvery'nin baygın olduğunu gördü.

“Hırsızı yakalayana bin İngiliz sterlini ödül olarak verilecektir. Değerli kayıp mücevheri getirene ise bin beş yüz sterlin verilecektir.”

Kırmızı bir zemin üzerine, kalın siyah harflerle basılan bu ilan, okuyan herkesi cezbediyordu. 8 Şubat ve onu takip eden günlerde koskoca Londra şehrinin her köşesine bu ilanlardan asılmıştı. Bütün Londra'nın bu hadiseden haberi olmuştu. Her yerde insanlar bu meseleyi konuşuyordu. Gazeteler de bu habere kayıtsız kalamayıp günlerdir dillerine dolamışlardı.

İnsanların dikkatini çeken bu olay ve ilanlarda vaat edilen meblağlar, iştahları kabartıyordu. Bu hırsızlık vakası, Londra'nın en nezih mahallesinin orta yerinde yaşanmıştı. Mağdurların yüksek tabakadan olması ve özellikle çalınan eşyanın değeri, hepsi ayrı birer merak konusuydu. Leydi Cambvery'nin mavi elması, dünyada sayılı olan meşhur elmaslardan biriydi.

Devasa donanmaları, büyük başkentleri, ticaretiyle meşhur çarşıları, futboldaki başarılarıyla namlarının bütün dünyaya yayılması gibi, işte bu mavi elmasları

